

**UCHWAŁA NR XXXVIII/353/17
RADY MIEJSKIEJ W CZAPLINKU**

z dnia 30 listopada 2017 r.

w sprawie przyjęcia "Programu Promocji Zdrowia Psychicznego dla Gminy Czaplinek na lata 2017-2020"

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5, art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1875), art. 1 ust. 1, art. 2 ust.4 pkt 1, ustawy 5 z dnia 19 sierpnia o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U. z 2016 r. poz. 1492) uchwala się co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Program Promocji Zdrowia Psychicznego dla Gminy Czaplinek na lata 2017-2020” w brzmieniu stanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czaplinka.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Wacław Mierzejewski

Załącznik do uchwały Nr XXXVIII/353/17
Rady Miejskiej w Czaplinku
z dnia 30 listopada 2017 r.

**„Program Promocji Zdrowia Psychicznego
dla gminy Czaplinek na lata
2017-2020”**

I. WPROWADZENIE

Podstawą opracowania Programu Promocji Zdrowia Psychicznego dla Gminy Czaplinek na lata 2017-2020 są:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2016, poz. 446 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U.2016.546 z późn. zm.);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1492).

Mając powyższe na uwadze Burmistrz Czaplinka wydał Zarządzenie w sprawie powołania zespołu ds. opracowania Programu Promocji Zdrowia Psychicznego, w składzie:

1. Agnieszka Kwiatkowska – nauczyciel Przedszkola Publicznego w Czaplinku
2. Anna Tynna – nauczyciel Niepublicznego Przedszkola Sióstr Salezjanek
3. Małgorzata Kryczka - pedagog Szkoły Podstawowej w Broczynie
4. Bogusława Fredek – nauczyciel Szkoły Podstawowej w Czaplinku
5. Renata Aleszko - pedagog Gimnazjum w Czaplinku
6. Marta Mastyla – pedagog szkolny Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych
7. Halina Wasylów – pielęgniarka środowiskowo - rodzinna Przychodni Lekarzy Rodzinnych „Medyk II”
8. Mirosława Komincz - specjalista pracy socjalnej Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czaplinku
9. Elżbieta Lelińska - specjalista pracy socjalnej Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czaplinku
10. Marzena Cieślik - psycholog Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Czaplinku
11. Renata Dębowska – pedagog Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Trzcińcu
12. Katarzyna Kibitlewska – inspektor ds. promocji i turystyki Referatu Planowania, Rozwoju Gospodarczego, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Czaplinku.

Zadaniem zespołu było opracowanie Programu Promocji Zdrowia Psychicznego dla Gminy Czaplinek obejmującego potrzeby ludności gminy Czaplinek w zakresie zdrowia psychicznego, ze wskazaniem listy priorytetów promocji zdrowia psychicznego, kształtowaniu zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego oraz realizacja, koordynowanie i monitorowanie programu. Przygotowany program zaplanowano do realizacji w latach 2017-2020.

1. Definicja zdrowia psychicznego.

Wielość prób zdefiniowania zdrowia psychicznego i różne akcenty w tych definicjach świadczą o bogatej strukturze poruszanego zagadnienia i trudności w ujęciu tej struktury w jednej i zupełnej definicji.

Światowa Organizacja Zdrowia definiuje zdrowie psychiczne jako dobrostan, w którym jednostka realizuje swoje możliwości, potrafi poradzić sobie z różnorodnymi sytuacjami życiowymi, jest w stanie uczestniczyć w życiu społecznym oraz produktywnie pracować. Zdrowie psychiczne jest fundamentem dobrego samopoczucia i efektywnego funkcjonowania osoby w społeczeństwie. Tak więc, zdrowie psychiczne oznacza dużo więcej niż brak zaburzeń psychicznych.

Janusz Heitzman w materiale z 2010 roku zatytułowanym „Zagrożenia stanu zdrowia psychicznego Polaków”, stwierdza, że: „w Polsce narasta poczucie indywidualnej słabości psychicznej i bezradności wobec zagrożeń wynikających z braku odczuwania indywidualnej

ekonomicznej stabilności. Życie w stałej niepewności zawodowej i pracowniczej rodzi przekonanie o nietrafności życiowych wyborów, o nieprzydatności zdobytego wykształcenia i umiejętności. Brak perspektywicznego ekonomicznego bezpieczeństwa, brak nadziei na stabilną pracę, na bezpieczną starość, na wystarczające zabezpieczenie emerytalne, na spłatę zaciągniętych kredytów rodzi jednostkowe poczucie lęku, przygnębienia. Narasta przekonanie o własnej intelektualnej mizerności i niewydolności. Człowiek zaczyna zamykać się w kręgu przeżywanego poczucia klęski eskalującego lęk i depresję”.

Według Światowej Organizacji Zdrowia, aż 350 mln ludzi na świecie cierpi z powodu depresji. Co więcej, podkreśla się, że jest to jedna z najbardziej rozprzestrzeniających się chorób, która może dotknąć każdego. W obecnych rankingach najczęściej występujących chorób na świecie plasuje się ona na trzecim miejscu, jednak – zgodnie z szacunkami – już w 2030 roku będzie to najbardziej powszechna dolegliwość.

Do potencjalnych i realnych zagrożeń dla zdrowia psychicznego wymienia się m.in.

- 1) bezrobocie;
- 2) nieuleczalne choroby;
- 3) emigrację zarobkową;
- 4) warunki pracy i życia w połączeniu z biedą;
- 5) zaburzenia więzi rodzinnych;
- 6) deficyt wsparcia społecznego;
- 7) starzenie się społeczeństwa i niż demograficzny;
- 8) przestępczość i korupcję;
- 9) katastrofy i klęski żywiołowe.

Dane epidemiologiczne wskazują stały wzrost zachorowań na choroby psychiczne. Wzrasta zarówno liczba leczonych w poradniach zdrowia psychicznego, jak i leczonych w oddziałach psychiatrycznych i odwykowych. Taka sytuacja wymaga podjęcia szeroko zakrojonych wieloselektywnych działań poprawiających funkcjonowanie różnorodnych form opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, promujących zdrowie psychiczne oraz zapobiegających zaburzeniom psychicznym.

II. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020, jest wydłużenie życia Polaków w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu.

Niniejszy program zakłada szereg działań edukacyjno – promocyjnych kierowanych do wszystkich mieszkańców, których głównym celem będzie pogłębianie wiedzy o zdrowiu psychicznym oraz zapobieganie stygmatyzacji osób i rodzin z zaburzeniami psychicznymi.

Wdrażanie programu może przyczynić się do poprawy stanu zdrowia psychicznego populacji. Program powiązany jest z innymi dokumentami strategicznymi i programami realizowanymi na terenie gminy Czaplinek, których cele i zadania obejmują problematykę osób z zaburzeniami psychicznymi takimi jak: Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017 oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Czaplinek na lata 2015-2018.

Głównymi adresatami przedsięwzięć i inicjatyw zmierzających do poprawy stanu zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym są:

- wszyscy mieszkańcy gminy Czaplinek;

- stowarzyszenia i organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Czaplinek;
- szkoły z terenu gminy Czaplinek;
- uczniowie, wychowankowie;
- wychowankowie MOW-ów na terenie gminy Czaplinek.

Działania zawarte w Programie Promocji Zdrowia Psychicznego dla Gminy Czaplinek zostały sformułowane tak, aby prowadzić działania promocyjno – profilaktyczne, przeciwdziałające szkodliwym dla zdrowia psychicznego i fizycznego zachowaniom.

Promowanie właściwych zachowań życia w odniesieniu do dzieci i młodzieży, szczególnie w środowisku nauczania i wychowania należy uznać za zadania pierwszoplanowe, gdyż stanowi to początek zdrowego odpowiedzialnego społeczeństwa.

III. DIAGNOZA OBSZARU OBJĘTEGO PROGRAMEM

1. Liczba mieszkańców.

Gmina Czaplinek zlokalizowana jest na obszarze województwa zachodniopomorskiego, w powiecie drawskim. Zgodnie z podziałem geograficznym leży na Pojezierzu Drawskim. Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. liczba mieszkańców wynosiła 11 769, w tym 5758 mężczyzn i 6011 kobiet. W populacji mieszkańców gminy Czaplinek, na przestrzeni lat przeważa ilość kobiet.

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Czaplinek w latach 2011-2016.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kobiety	6119	6101	6053	6075	6031	5758
Mężczyźni	5828	5788	5778	5793	5757	6011
Ogółem	11947	11889	11831	11868	11788	11769

Źródło: dane UM, opracowanie własne na podstawie danych GUS

2. Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Drawsku Pomorskim.

O liczbie mieszkańców gminy Czaplinek cierpiących z powodu zaburzeń psychicznych i upośledzenia umysłowego świadczyć mogą dane uzyskane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, dotyczące wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności z powodu chorób psychicznych i upośledzenia umysłowego dla osób przed 16 rokiem życia i dla osób powyżej 16 roku życia.

Tabela 2. Liczba wydanych orzeczeń z powodu chorób psychicznych i upośledzenia umysłowego w latach 2011-2016 – osoby przed 16 rokiem życia i powyżej 16 roku życia.

	2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	do 16 r. ż.	po 16 r. ż.	do 16 r. ż.	po 16 r. ż.	do 16 r. ż.	po 16 r. ż.	do 16 r. ż.	po 16 r. ż.	do 16 r. ż.	po 16 r. ż.	do 16 r. ż.	po 16 r. ż.
rodzaj schorzenia	LICZBA WYDANYCH ORZECZEN											
upośledzenie umysłowe 01-U	15	22	8	15	6	13	8	12	21	22	11	15
choroby psychiczne 02-P	8	101	8	97	3	90	0	60	1	59	2	65

Źródło: dane Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Drawsku Pomorskim

3. Zachorowalność na zaburzenia psychiczne, według danych przychodni POZ w Czaplinku.

Liczba osób chorych psychicznie w Polsce stale wzrasta we wszystkich kategoriach zaburzeń psychicznych, jednak najwyższy wzrost zachorowań notuje się w przypadku zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych. Zaburzenia psychiczne są jedną z przyczyn niepełnosprawności. Szacuje się, że w Polsce liczba osób zaburzonych psychicznie wynosi około 1,5 mln, z czego około 900 tys. to młodzież do 18 roku życia.

Ilość leczonych z powodu zaburzeń psychicznych osób dorosłych oraz osób do 18 roku życia w latach 2014-2016 r. w Przychodniach Podstawowej Opieki Zdrowotnej w gminie Czaplinek obrazują tabele 3 i 4.

Tabela 3. Liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych w Przychodni Lekarza Rodzinnego „Medyk II” w 2016 r.

rok	2016
łączna liczba osób	2 386

Źródło: dane Przychodni Lekarza Rodzinnego „Medyk II” s.c.

Tabela 4. Liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych w NZOZ Balticmed Przychodnie Medycyny Rodzinnej i Pediatrii w latach 2014-2016 z podziałem na dzieci i osoby dorosłe.

rok	2014	2015	2016
dzieci	5	3	10
dorośli	169	138	118
łączna liczba osób	174	141	128

Źródło: dane NZOZ Balticmed Przychodnie Medycyny Rodzinnej i Pediatrii

4. Zachorowalność na zaburzenia psychiczne, według danych szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie gminy Czaplinek

Tabela 5. Liczba uczniów z zaburzeniami psychicznymi w szkołach podstawowych i gimnazjalnych na terenie gminy Czaplinek

Rodzaj zaburzenia	Ilość uczniów
Niepełnosprawność umysłowa w stopniu lekkim	39
Niepełnosprawność umysłowa w stopniu znacznym	1
Niepełnosprawność umysłowa w stopniu głębokim	1
Spektrum autyzmu	2
Zaburzenia zachowania/kłopoty wychowawcze	5
Zespół Aspergera	2
Razem	50

Źródło: dane Szkoła Podstawowa w Czaplinku, Szkoła Podstawowa w Broczynie

5. Powiatowy Urząd Pracy w Drawsku Pomorskim.

Jednym z istotnych zagrożeń dla zdrowia psychicznego jest bezrobocie, które najczęściej prowadzi do zaburzeń depresyjnych, nerwicowych oraz wzrostu liczby osób uzależnionych od

alkoholu. Zaburzenia psychiczne stanowią ogromne obciążenie dla poszczególnych osób i rodzin, mogą zmniejszać szanse na zatrudnienie, wydajność pracy i wysokość zarobków.

Tabela 6. Osoby bezrobotne, niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Drawsku Pomorskim w latach 2011-2016 z podziałem na mieszkańców gminy Czaplinek oraz powiatu drawskiego.

rok	2011		2012		2013		2014		2015		2016	
powiat/gmina	powiat	gmina Czaplinek	powiat	gmina Czaplinek	powiat	gmina Czaplinek	powiat	gmina Czaplinek	powiat	gmina Czaplinek	powiat	gmina Czaplinek
osoby niepełnosprawne ogółem (zarejestrowane w PUP)	200	33	203	34	216	33	188	43	177	23	135	21

Źródło: dane Powiatowy Urząd Pracy w Drawsku Pomorskim

Tabela 7. Osoby bezrobotne, niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Drawsku Pomorskim w latach 2011-2016 z gminy Czaplinek według poziomu wykształcenia.

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016
Gmina Czaplinek							
osoby niepełnosprawne według poziomu wykształcenia	wyższe	1	-	3	2	2	2
	średnie zawodowe	5	3	4	4	1	3
	średnie ogólne	2	3	1	1	2	2
	zasadnicze zawodowe	10	10	11	15	3	7
	gimnazjalne	15	18	14	21	15	7

Źródło: dane Powiatowy Urząd Pracy w Drawsku Pomorskim

Tabela 8. Wolne miejsca pracy oraz propozycje pracy w latach 2015-2016 dla osób niepełnosprawnych z gminy Czaplinek.

rok	2015	2016
gmina	Gmina Czaplinek	Gmina Czaplinek
wolne miejsca pracy	561	415
propozycje pracy	830	973

Źródło: dane Powiatowy Urząd Pracy w Drawsku Pomorskim

IV. Formy wsparcia i opieki na terenie gminy Czaplinek

Na terenie miasta funkcjonują placówki świadczące różne formy wsparcia i opieki dla mieszkańców miasta, jak również dla mieszkańców okolic. Brak jest natomiast specjalistycznej poradni psychiatrycznej dla mieszkańców z różnego rodzaju zaburzeniami psychicznymi. Mieszkańcy gminy korzystają głównie z opieki ambulatoryjnej w 107 Szpitalu Wojskowym w Wałczu z Przychodnią SPZOZ.

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS)

Jednostka organizacyjna gminy Czaplinek, wykonująca na jej rzecz zadania z zakresu pomocy społecznej. W jej skład wchodzi następujące sekcje, świadczące usługi osobom potrzebującym: kadra pomocy społecznej, sekcja służb społecznych i opiekunki.

Tabela 10. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi przebywającymi w domach pomocy społecznej

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
Liczba osób chorych przewlekłe	4	4	3	2
Liczba osób chorych psychicznie	4	5	5	5
Ogółem liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej	8	9	8	7

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czaplinku

2. Opieka Psychologiczno-Pedagogiczna

a) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Drawsku Pomorskim - Punkt zamiejscowy w Czaplinku.

Uczniowie i ich rodzice/opiekunowie oraz nauczyciele mogą korzystać dobrowolnie i nieodpłatnie z pomocy psychologiczno – pedagogicznej. Pomoc ta polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych. W poradni dyżury pełnią psycholog i pedagog.

b) Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Czaplinku „Jaś i Małgosia”

Prowadzone są tu bezpłatne zajęcia w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka (WWRD), polegające na pobudzaniu psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka od chwili wykrycia nieprawidłowego rozwoju do czasu podjęcia nauki w szkole. Zakres tego oddziaływania jest bardzo różny, w zależności od zdiagnozowanych przez specjalistów potrzeb. Zajęcia prowadzone przez: logopedów, psychologów, pedagogów, oligofrenopedagogów, albo innych specjalistów w zależności od potrzeb dziecka.

Niezbędnym dokumentem do zakwalifikowania dziecka do tego typu zajęć jest stosowna opinia poradni psychologiczno - pedagogicznej.

3. Placówki służby zdrowia:

- a) Przychodnia Lekarza Rodzinnego "MEDYK II" s.c.
- b) NZOZ Balticmed Przychodnie Medycyny Rodzinnej i Pediatrii
- c) ZOZ "OVA – MED" Sp. z o.o.

4. Powiatowy Urząd Pracy w Drawsku Pomorskim oddział w Czaplinku (PUP).

Powiatowy Urząd Pracy w Drawsku Pomorskim oddział w Czaplinku jest powiatową samorządową jednostką organizacyjną, świadczącą usługi dla osób bezrobotnych, pracodawców i innych partnerów rynku pracy.

5. Placówki Oświatowe

Na terenie gminy Czaplinek funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- a) Przedszkole Publiczne w Czaplinku
- b) Szkoła Podstawowa w Broczynie
- c) Szkoła Podstawowa w Czaplinku
- d) Gimnazjum w Czaplinku
- e) Niepubliczne Przedszkole "Edukacja"
- f) Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek
- g) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych
- h) Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy
- i) Szkoły zaoczne dla Dorosłych

W szkołach organizowane są następujące zajęcia w ramach orzeczeń oraz opinii:

- zajęcia rewalidacyjne,
- zajęcia z pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- zajęcia nauczania indywidualnego,
- zajęcia socjoterapeutyczne,
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne,
- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze,
- zajęcia korekcyjne,
- terapia pedagogiczna.

6. Zespół Placówek Edukacyjno-Terapeutycznych w Bobrowie

W ramach działalności Zespołu Placówek Edukacyjno-Terapeutycznych w Bobrowie od września 2017 r. odbywają się warsztaty terapii zajęciowej w Czaplinku. Stworzono miejsce rehabilitacji i terapii dla osób z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym i znacznym. Powstają pracownie: rękodzieła, edukacji prozawodowej i społecznej komputerowo-poligraficznej, gospodarstwa domowego, rewalidacyjna i stolarska. Uczestnictwo jest bezpłatne.

7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drawsku Pomorskim

Centrum obejmuje swoją działalnością obszar Powiatu Drawskiego. Wykonuje zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej określone przepisami prawa, własne Powiatu, zlecone z zakresu administracji rządowej, wynikające z uchwał Rady Powiatu lub Zarządu Powiatu, wynikające z przepisów prawa z zakresu: pomocy społecznej, wspierania systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej i wspierania osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

8. Lokalne organizacje pozarządowe

Włączanie obywateli w rozwiązywanie istotnych dla społeczności problemów sprzyja edukacji obywatelskiej i generuje postawy prospołeczne. Organizacje pozarządowe przejmują wiele inicjatyw i wychodzą naprzeciw potrzebom lokalnej społeczności.

Na terenie gminy Czaplinek działają organizacje pozarządowe, które realizują zadania na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz włączające w swoje struktury osoby starsze.

a) Kiwanis International Klub Czaplinek

Zakres działalności obejmuje m.in.: organizację zawodów sportowych i różnych form wypoczynku, w tym dla dzieci specjalnej troski, sprawowanie opieki nad dziećmi chorymi i upośledzonymi oraz ich rehabilitacji, działania na rzecz edukacji dzieci i młodzieży, udzielanie pomocy w likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania i zaspokajania potrzeb mieszkaniowych osobom niepełnosprawnym i wymagającym pomocy lub wsparcia poprzez pozyskiwanie środków finansowych na ten cel oraz wspomaganie materialne i organizacyjne tych osób.

b) Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych "Otwórzmy Serca"

Zakres działalności obejmuje m.in.: pomoc społeczną, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ochronę i promocję zdrowia, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, promocję zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy, działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn, działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym, działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, działalność na rzecz wypoczynku dzieci i młodzieży.

c) Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Ametyst”

Zakres działalności obejmuje propagowanie na zewnątrz trzeźwości i zmiany obyczajów w kierunku osiągnięcia pełnej abstynencji, pełnienie roli środowiska alternatywnego dla osób uzależnionych od alkoholu, dającego poczucie bezpieczeństwa i możliwości realizacji różnych potrzeb życiowych, prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej i rehabilitacji zajęciowej przy stowarzyszeniu klub abstynenta "Ametyst" w Czaplinku na rzecz dzieci i osób niepełnosprawnych, pomoc dzieciom zaniedbanym, osieroconym, opuszczonym, opóźnionym w rozwoju, pochodzących z rodzin bezrobotnych, wielodzietnych i patologicznych, prowadzenie zajęć i rehabilitacji i masażu dla osób niepełnosprawnych, organizacja imprez turystycznych i krajoznawczych dla osób niepełnosprawnych, organizacja zajęć i imprez sportowo-rekreacyjnych z udziałem osób niepełnosprawnych.

d) Caritas Parafialna w Czaplinku

Prowadzi różnego rodzaju działalność charytatywną, stara się pomagać najbiedniejszym z terenu gminy Czaplinek m.in. : rozprowadzając odzież, przygotowując paczki żywnościowe, organizując różnego rodzaju zbiórki, które mają na celu, z jednej strony wspomagać ubogich ale jednocześnie uczulać innych na krzywdę i ubóstwo bliźnich. Stowarzyszenie szczególną uwagę zwraca na włączanie dzieci i młodzieży do pomocy. W miarę możliwości, pomaga najbiedniejszym rodzinom przy wykupie leków dla ciężko i przewlekle chorych.

e) Stowarzyszenie „Wspólnota Lokalna”

W zakresie działalności stowarzyszenia są: dążenie do pełnej integracji społecznej mieszkańców, współpraca i współdziałanie z organami władz państwowych i samorządowych, jednostkami gospodarczymi, organizacjami pozarządowymi itp., wspieranie i prowadzenie działalności promocyjnej na rzecz gminy zarówno w kraju jak i poza jego granicami w zakresie tworzenia, utrzymywania lub popierania odpowiednich instytucji i urzędów m.in. wystaw, targów, biur informacyjnych, reklamowych itp., delegowanie swoich przedstawicieli do tworzonych przez władze organów doradczych w sprawach dotyczących miasta i gminy, współpraca z podobnymi organizacjami w kraju i za granicą oraz prowadzenie działalności wydawniczej.

f) Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło w Czaplinku

Celem działalności Stowarzyszenia jest: współdziałanie z organami władzy administracji publicznej i samorządowej, współdziałanie w zakresie imprez państwowych i gminnych, udzielanie pomocy finansowo-rzeczowej ubogim członkom Zarządu, nawiązywanie więzi międzypokoleniowej poprzez inicjatywy integracyjnych z udziałem dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie izolacji, samotności ludzi starszych poprzez organizowanie różnorodnych form aktywnego spędzania wolnego czasu, przełamanie stereotypu człowieka starszego poprzez organizację spotkań i zajęć praktycznych.

9. Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czaplinku

Działalność Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czaplinku polega na realizowaniu zadań dotyczących podejmowania działań motywujących, zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego oraz podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Komisja realizuje zadania w oparciu o utworzony program, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych. wynikających z nadużywania alkoholu.

Dane dotyczące Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Czaplinku w zakresie ilości wezwań oraz ilości osób, które stawily się na wezwanie celem ustalenia sposobu leczenia, za lata 2011-2016 obrazuje poniższa tabela.

Tabela 9. Wezwania Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czaplinku i ilość osób, które stawily się na wezwanie celem ustalenia sposobu leczenia w gminie Czaplinek.

rok	ilość wezwań	ilość osób, które stawily się na wezwanie
2011	217	195
2012	163	128
2013	163	142
2014	130	101
2015	160	121
2016	146	116

Źródło: dane Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czaplinku

10. Nieodpłatna Pomoc Prawna

Z porad w punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej korzystać mogą m.in. osoby, które nie ukończyły 26. roku życia, i te, które skończyły 65 lat, osoby niepełnosprawne, kombataneci, weterani, osoby posiadające Kartę Dużej Rodziny, klienci pomocy społecznej. W powiecie drawskim znajdują się dwa punkty nieodpłatnej pomocy prawnej w Starostwie Powiatowym w Drawsku Pomorskim, drugi natomiast w budynku Powiatowego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Czaplinku.

Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej w Czaplinku czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 12:00 i obsługiwany przez dwóch prawników.

IV. REALIZACJA PROGRAMU PROMOCJI ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA GMINY CZAPLINEK NA LATA 2017-2020

Wdrożenie w życie Programu Promocji Zdrowia Psychicznego dla gminy Czaplinek na lata 2017-2020 stanowić będzie ważny element profilaktyki zdrowia psychicznego mieszkańców gminy. Ochrona zdrowia psychicznego powinna być zatem czynnością ciągłą, a to oznacza, że program powinien być realizowany nieprzerwanie, bez względu na zaistniałe ewentualne zmiany składu zespołu.

Lp.	Kierunki działania	Koncepcje	Realizatorzy
I.	Aktywizacja instytucji, organizacji, stowarzyszeń i lokalnej ludności w obszarze promocji zdrowia psychicznego	1. Przekazanie gminnego „Programu Promocji Zdrowia Psychicznego dla Gminy Czaplinek na lata 2017-2020” realizatorom, współrealizatorom programu z zaproszeniem do współpracy.	Urząd Miejski w Czaplinku

2.	Propagowanie w placówkach oświatowych idei ochrony zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia	1. Realizacja szkolnych programów profilaktyki w placówkach oświatowych i szkolnego programu wychowawczego. 2. Upowszechnianie wśród uczniów, nauczycieli i rodziców jadalniszów zdrowego żywienia. 3. Przeprowadzanie pogadek i prelekcji z udziałem specjalistów z zakresu ochrony zdrowia psychicznego. 4. Organizacja Czaplineckiego Festynu Radości oraz corocznych prelekcji z udziałem znanych osób z Polski doświadczonych w zakresie profilaktyki uzaleźnień. 5. Organizacja spotkań ze specjalistami w dziedzinie zdrowego żywienia. 6. Podejmowanie akcji typu „Zdrowo jemy, zdrowo rośniemy”, „Zdrowe zębki mamy, marchewkę zjadamy”.	Placówki oświatowe, GKPiRPA, CzOK, Policja
3.	Ekspozowanie w środowisku społeczności lokalnej ważnych dni ochrony zdrowia	1. Rozpowszechnianie informacji nt. terminów ważnych dni ochrony zdrowia oraz przypominanie ich podczas różnych przedsięwzięć na rzecz zdrowia, np.: Dzień Ziemi, Dzień bez Papierosa, Światowy Dzień Zdrowia, Tydzień Zdrowia, Dzień Życzliwości, Miesiąc Bezpieczeństwa.	Urząd Miejski w Czaplinku, placówki oświatowe, MGOPS, Zakłady Podstawowej Opieki Zdrowotnej
4.	Prowadzenie edukacji nt. propagowania postaw zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałania dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zapewnienie wsparcia umożliwiającego ludziom zaburzonym psychicznie pełne uczestnictwo we wszystkich aspektach życia	1. Organizowanie marszów nordic walking dla osób zdrowych i osób z zaburzeniami psychicznymi. 2. Organizowanie imprez sportowych z udziałem osób zdrowych i osób z zaburzeniami psychicznymi. 3. Prowadzenie warsztatów terapeutycznych i terapii ruchowej. 4. Organizowanie pogadek konkursów i realizowanie programów profilaktycznych. 5. Współpraca z placówkami oświatowymi oraz z sołectwami na terenie gminy Czaplinek.	Organizacje pozarządowe, MOW-y, placówki oświatowe, Urząd Miejski w Czaplinku, Policja,
5.	Podejmowanie działań prewencyjnych dotyczących radzenia sobie ze stresem	1. Porady profilaktyczne w zakresie zastosowania sposobów radzenia sobie ze stresem w codziennym życiu. 2. Działania angażujące dzieci i młodzież w rozwijanie swojej	Urząd Miejski Czaplinek, organizacje pozarządowe, specjalista

	wśród mieszkańców gminy Czaplinek	osobowości w sposób aktywny np. organizowanie zajęć sportowych opartych na zdrowej rywalizacji, tworzenie grup zadaniowych (Młodzieżowa Grupa Pożarnicza, Rescue Team, Caritas) 3. Organizowanie pogadań w zakresie radzenia sobie ze stresem i zapobiegania depresji dla uczniów szkół. 4. Organizowanie warsztatów terapii zajęciowej mających na celu ogólne usprawnienie, rozwijanie umiejętności obejmujących czynności życia codziennego, poprawę kondycji psychicznej i fizycznej. 5. Organizowanie szkoleń dla rodziców uczniów, w zakresie wczesnego wykrywania problemów emocjonalnych i zachowań agresywnych u dzieci.	zewewnętrzny, placówki oświatowe, Policja, Urząd Miejski, GKPiRPA
6.	Szerzenie wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej	1. Włączanie w struktury organizacji pozarządowych nowych wolontariuszy wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych. 2. Organizowanie spotkań integracyjnych i pomocy dla osób potrzebujących i starszych. 3. Aktywizacja seniorów poprzez zachęcanie do udziału w wydarzeniach na terenie gminy Czaplinek.	MGOPS, Urząd Miejski Czaplinek, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe
7.	Upowszechnianie wśród mieszkańców gminy Czaplinek wiedzy dotyczącej problematyki zdrowia psychicznego	1. Współpraca z podmiotami zajmującymi się problematyką zdrowia psychicznego w zakresie pozyskiwania materiałów promocyjnych np. ulotek, folderów, plakatów. 2. Rozpowszechnianie materiałów promocyjnych podczas wydarzeń profilaktycznych. 3. Udostępnianie na stronach internetowych informacji w zakresie zdrowia psychicznego.	MGOPS, Urząd Miejski Czaplinek, Zakłady Podstawowej Opieki Zdrowotnej, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe
8.	Upowszechnianie wiedzy o zaburzeniach psychicznych powstających na skutek picia alkoholu	1. Organizowanie warsztatów, spotkań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i uzależnieniom. 2. Realizowanie programów edukacyjnych, dostarczających wiedzę o przyczynach i skutkach	GKPiRPA, Urząd Miejski Czaplinek, placówki oświatowe, Policja

	i przyjmowania substancji psychoaktywnych	nadużywania środków odurzających. 3. Spotkania w placówkach oświatowych i pogadanki z Policją.	

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1. Środki własne gminy – uchwalane corocznie przez Radę Miejską w ramach budżetu miasta.
2. Środki własne realizatorów zadań.

VI. SPOSOBY REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU I MONITORING

Do prawidłowej realizacji niniejszego programu niezbędna jest prawidłowa i pełna współpraca z realizatorami. Realizacja zadań wynikających z programu rozpoczyna się z dniem podjęcia uchwały. Program Promocji Zdrowia Psychicznego dla gminy Czaplinek na lata 2017- 2020 zostanie niezwłocznie przekazany realizatorom.

VII. SPRAWOZDANIE

Sprawozdanie z realizacji zadań w ramach „Programu Promocji Zdrowia Psychicznego dla gminy Czaplinek na lata 2017- 2020” realizatorzy mają obowiązek złożyć do Urzędu Miejskiego w Czaplinku do końca lutego każdego roku. Informacje składane są za rok poprzedzający rok, w którym składane jest sprawozdanie. Zbiorcza informacja z realizacji programu przekazywana jest do 31 marca każdego roku właściwemu wojewodzie.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Wacław Mierzejewski